

Thema van de maand April

"Giftige planten en bomen "

Eigenlijk had ik al een hele rij met ideetjes voor een thema. Maar de praktijk brengt steeds een eigen thema met zich mee. Waar ik mee aan de slag ga, door overall informatie erover te zoeken. Via mailtjes naar "ezelmensen", in het grote ezelboek, Ik snuffel in de Balknoten het boekje van de Vereniging Nederlands Stamboekezels, en ik surf op internet.

Zo ook deze maand, toen er gekapte kastanje bomen in de wei kwamen te liggen.

Eigenlijk gewoon voor kachel hout, maar is het giftig voor de ezeltjes??

Daarom deze keer het thema; Giftige planten en bomen.

Het thema is verdeeld in;

- Onwetend gaat het vaak mis!
- Vergiftiging bij ezels
- korte tips
- Eerste hulp
- limburgers opgelet!
- Lijst giftige planten

Onwetend gaat het vaak mis!

lekker knabbelen, oeps toch is de kastanje boom giftig

Het eten van giftige planten of bomen, of onderdelen hiervan, is het laatste wat wij willen dat onze ezelvrienden doen.

Daarom zijn wij, als hun verzorgers, DE aangewezen personen om hieraan te denken.

En te zorgen dat de ezeltjes niet in de verleiding kunnen komen om zich te goed te doen aan giftige planten.

Toen de ezelmeiden bij ons kwamen, had ik al aardig wat giftigs uit de wei en ook de omliggende tuin gehaald.

Zo verwijderden wij de coniferen, ging er behoorlijk wat buxus de grond uit, en snoeide ik enkele hulst struiken de tuin uit. Ook de acacia boom kreeg te maken met de zaag.

Gelukkig herkende ik de plots opgedoken doornappel in onze tuin, en de wolfskers.

Die ik steeds weer uit de grond moest trekken, maar nu na meer dan een jaar nog steeds terug komt op andere plekken!

Ook werd de weide gecontroleerd op het gevaarlijke St. jacobs kruiskruid. En toen werd het moeilijk.

Ik herkende deze niet goed, waardoor ik op zoek ging om een lijst met giftige planten te krijgen of maken.

Toch is het een kwestie van ALERT BLIJVEN KIJKEN EN NADENKEN.

Zoals bij ons afgelopen maand er enkele kastanje bomen werden gekapt in de straat.

We kregen de bomen aangeboden als kachelhout, nou dat is hartstikke mooi.

Er zat zo'n mooie grote stam bij, die zou ik graag in de wei laten liggen, dan konden de ezels zich lekker schuren en knagen. Het zou meteen leuke afleiding geven.

DACHT ik.....tot dat ik verder nadacht, en wij al zoekend tegengestelde informatie over de kastanje boom vond. De ene zei giftig de andere weer niet, volgens de volgende lag het aan de soort boom en de kleur bloesem. De meiden hadden inmiddels al lekker geknaagd aan de bomen. Maar omdat ik het niet vertrouwde, en na overleg met Bianca (<http://www.peertjesminiezels.nl/>), besloot ik er een stroomdraad voor te zetten. Sorry meiden! Want zij vonden het wel leuk en lekker.

Het was nogal een zoek, omdat je verschillende kastanje soorten hebt. Uiteindelijk via Jacqueline en haar hovenier (<http://www.ezelshoeve.nl/>) werd het duidelijk dat de bomen bij ons dus wel echt giftig is.

Zo zie je niet denken, en dus onwetend je ezels een lekkere en leuke schuurboom gunnen.....

Onwetend gaat het dus vaak mis!

Ik zou er niet aan moeten denken zeg.

Vergiftiging bij ezels

taxus

Jacobskruiskruid

Vele dieren, dus ook onze geliefde ezels, zijn erg gevoelig voor giftige stoffen. Toxines zijn stoffen die zodanig negatief inwerken op het lichaam, dat de normale levensfuncties ernstig verstoord kunnen worden. Dit is wel afhankelijk van een aantal factoren. Voorbeelden van giftige stoffen voor ezels zijn bestrijdingsmiddelen, nitraatrijke voedingsmiddelen en de door schimmels geproduceerde toxines, bacterietoxines.

Er zijn ook heel groot aantal planten, stuiken en bomen, waar giftige stoffen inzitten, die de gezondheid van de ezels ernstig kunnen beschadigen. Vaak wordt er gezegd, dat –mits het dier voldoende gevoerd wordt- een ezel

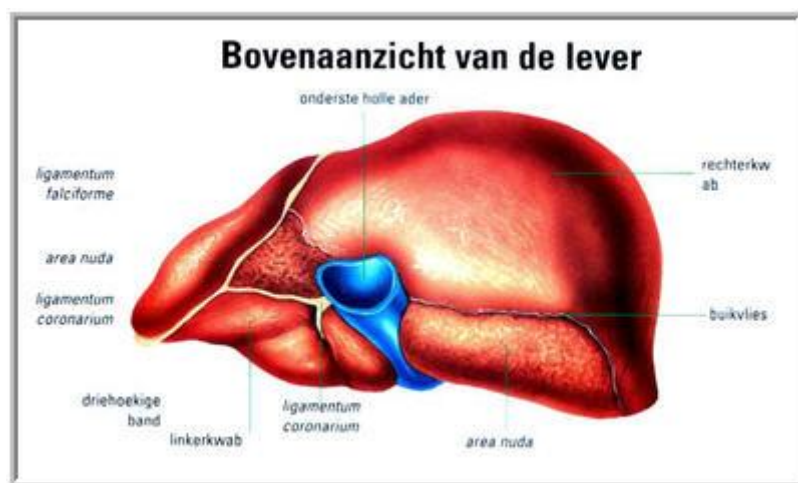
instinctief weinig tot geen giftige planten zal eten uit de weide. Maar ga hier liever niet vanuit, en zorg dat het dier de kans gewoon weg niet krijgt.

De meeste giftige stoffen worden opgenomen via de mond, andere toxines zijn schadelijk bij contact met de huid en/of de slijmvliezen.

De met het voedsel opgenomen giftige stoffen komen in de maag terecht en worden door de maaginhoud verdund. Vervolgens komt het vergif vanuit het maag-darmkanaal in het bloed. Het eerste orgaan waar het gif terecht komt is de lever die zal pogen de stof te ontgiften. Er zijn echter toxines die worden opgeslagen in de lever en de lever zullen beschadigen. De uitscheiding van de giftige stoffen vindt meestal plaats via de nieren. Daarom is de nier evenals de lever, een orgaan dat vaak bij vergiftigingen wordt beschadigd.

De meeste vergiftigingen door giftige planten bij ezels worden veroorzaakt door tuinplanten, of snoeihout van **Taxus** in de weide te werpen en schadelijke planten in het hooi, zoals het **Jacobskruiskruid**.

In krachtvoerders, granen of bijproducten van granen en oliebereiding, of mengvoerders kunnen verontreinigingen met giftige plantenzaden voorkomen. Het gaat meestal om onkruidzaden, maar er zijn ook enkele krachtvoermiddelen die zelf giftig zijn en niet zonder voorzorgsmaatregelen kunnen worden gevoerd. Een bekend voorbeeld hiervan is lijnzaad, dat alleen gekweekt voor ezels kan worden gevoerd.

Als een ezel giftige planten eet, elke dag een kleine hoeveelheid, dan duurt het een tijd voordat er uitwendige signalen waarneembaar zijn.

Dat duurt zolang omdat het gif heel langzaam de lever aantast.

Pas als er sprake is van circa 75 % aantasting, levert dit duidelijke signalen op.

Dan is het kwaad helaas al geschiedt, want de leveraantasting is onomkeerbaar.

Toch is het goed, om te weten welke signalen je kunt verwachten.

De meeste signalen zijn wat algemeen;

dof haar, gewichtsverlies, coördinatiestoornissen, verminderd zicht/blindheid, abnormale zwelling van de onderbuik bijvoorbeeld.

Dit zijn allemaal aanwijzingen voor een vergiftiging en aantasting van de

lever. Vergiftiging met PA is alleen exact vast te stellen met een biopsie van de lever.

Korte tips

lupine

Het lijkt me goed, om bij sommige punten stil te blijven staan. Daarom heb ik alle makkelijke tips, bij elkaar verzameld en in een lijstje gezet.

- Als je dagelijks met je ezels bezig bent, leer je hun gedrag goed kennen. Blijft dus super alert als het gaat om gedrags veranderingen. Neem regelmatig de tijd om even je ezels lichamelijk te controleren en te observeren in hun gedrag! Dit kan wijzen op ziekte in het algemeen, maar dus ook vergiftiging.
- Ezels laten niet snel zien dat ze ziek zijn!
- controleer je wei elke week. Zeker in deze tijd van het jaar(voorjaar), omdat er steeds nieuwe plantjes de kop op kunnen steken
- neem een vast moment om door en langs je wei te controleren, zodat je het niet vergeet, bijvoorbeeld het weekend!
- bij twijfel zoek het op in boeken, of op internet

- kom je er niet uit? Schroom niet om het bij anderen na te vragen, vraag het aan andere ezelmensen, de fokker, ezelstallen, ezelstichting, dierenarts of veearts.
- neem het zekere voor het onzekere
- vertrouw er niet op, dat dieren direct herkennen wat giftig is voor hun, en het dan niet eten. Want sommige giftige planten, zijn voor hun toch smakelijk.
- Zet de boom of plant af (een enkel stroomdraadje doet wonderen), zodat je in alle rust navraag kan doen over de giftigheid ervan
- Een ezelsbruggetje is; alles wat groen blijft in de winter is NIET oké!
- Vergis je niet in "onschuldig" lijkende plantjes, mn. onkruiden! Denk aan bijvoorbeeld die mooie rode klaprozen.
- Hoe jonger het dier deste gevoeliger ze zijn voor het gif
- Let goed op als u planten snoeit of verwijderd! Ruim het snoeiafval goed op!
- Soms zijn gedroogde plantendelen nog steeds giftig
- Blijf ook opletten, als je de ezel mee buiten het eigen terrein neemt, voor een ritje of wandeling/trektocht
- Zet een bordje bij je weide, om voorbijgangers te waarschuwen ivm voeren! (denk naast onkruiden/bloempjes, ook aan appels, boterhammen e.d.)

Ielietje van Dalen

Eerste hulp

Veel eerste hulp tips kan ik niet vinden en dus niet geven.
Zeker als de giftige planten, in kleine beetjes langdurig worden genuttigd.
Dan treedt er een vergiftiging van de lever of nieren op, en zie je niet snel dat je ezel hulp nodig heeft.
Nogmaals wil ik benadrukken dat een ezel niet snel laat zien dat hij/zij ziek is.
Wees daar alert op, en handel direct!

Als eerste zorg je dat je ezel niet meer aan de giftige planten, of bomen kan komen.

Haal als het kan de planten direct weg, of zet je ezel op stal.

Dan bekijk je of er wel of niet van gegeten is.
Zo ja, probeer te achterhalen welke hoeveelheid er naar binnen is gewerkt.

Bel dan natuurlijk meteen je vee- of dieren arts! Ook bij twijfel!

Geef je dierenarts, de informatie die je hebt over de (soort)planten,
hoeveelheid, gedrag ezel.

Bewaar de planten waarvan gegeten is.

Overleg met je dierenarts, of hij/zij komt, en wat je zelf kunt doen.

Bezuinig nooit op een dierenarts bezoek of consult!

Limburgers opgelet!

Speciaal voor de limburgers wil ik jullie erop wijzen dat **klaprozen giftig zijn!!!**

De Zuid limburgse Heuvelland hotels, hebben een leuk plannetje bedacht. Zij willen een rood pad door het zuidelijk limburg maken, door het zaaien van ontelbare klaprozen, langs wandelpaden, tuinen, en wegen. Daarom kreeg iedereen een zakje zaad, om zelf dit mooie rode fragiele prachtbloempje te zaaien.

Dus Beste wandelaars, voer ze NIET aan de dieren. Laat ze vooral op hun plek staan.

En beste Limburgers, zaai ze NIET in de buurt van de dieren, die er zich te goed aan doen.....

aan deze giftige rode klaproos!

Lijst giftige planten

lathyrus

Al zoekende naar een lijst van giftige planten, heb ik zoveel mogelijk bij elkaar gebracht in onderstaande checklijst. Ik ga er vanuit dat deze NIET compleet is, maar hoop een ieder hiermee een hulp te kunnen bieden.

Nogmaals bij twijfel, niet laten eten!

De onderstepte planten namen, die zijn zelfs zeer giftig tot dodelijk giftig!

Bovendien gebruikt niet iedereen dezelfde plantennamen, kwam ik vooral op hoveniers sites ook vele latijnse namen tegen. Deze heb ik voor de zekerheid ook in de lijst opgenomen, al stond er niet specifiek bij of het giftig is voor ezels.

Just for sure!

Giftige (on) kruiden, tuin of borderplanten, landbouwgewassen, bomen en struiken:

aardappel

Adelaarsvaren

Acacia

aconitum

amaryllis

aristolochia

aronskelk

arum

atropa bella-donna

aubergine

Beuk (nootjes)

Bereklaauw

Bittere amandel

Bittere lupine

Bitterzoet

Blauwmaanzaad

boekweit

Boerenwormkruid

Bolderik

Boon (zaden van pronk-bruine-witte-soja-kikker-kievitsboon)

Boterbloem
Brem
Buxus/buksboom

Cala/zantedeschia
Cicuta virosa
Colchicum autumnale
Coniferen
Convallaria majatus
cypreswolfsmelk

datura
delphinium
dicentra
digitalis pupurea
dolle kervel
doornappel
duitse pijp

eik (onrijpe eikels)
engbloem
euonymus
euphorbia

gelderse roos
gevlekte aronskelk
gevlekte scheerling
ginkgo biloba
gouden regen

gevlekte aronskelk

hedera helix
heggerank
helleborus
heracleum mantagazzianum
herfststijloos
hondsdrif

hondspeterselie
hyacint
hyacinthus

indisch bloemriet
iris

jacobskruiskruid
japanse notenboom
juiperus sabina

kamperfoelie (bessen)
kardinaalshoed/muts
karmozijnbes
kerstboom
kerstroos
klaproos
klimop
kool (alle soorten)
koolzaad
kruiskruid

laburnum

lantana
lathyrus (bijv. sier of pronkerwt)
lelie
lelietjes van dale
Leuojum (soort sneeuwkllokje)
levensboom
liguster
ligustrum vulgare
lilium
lobelia
lupine (muv. Voederlupine)
lycopersicum

liguster

Maankop
Maretak/mistletoe
Meiklokje
Mirabilis jalapa
Monnikskap

Nachtschone
nerium oleander
narcis

Oleander
Ornithogalum

palmboompje
paardebloem(wortels en bloemstelen)
paardestaarten
paardekastanje
papaver
parthenocissus quinquefolia
peperboompje
pharbitis/ipomoea
phoradendron serotinum
phytolacca americana
picea
polygonatum
prunus dulcis

prunus dulcis(amandelboompje)

quercus

raapzaad
ranunculus
rheum
ricinus communis
rododendron
ridderspoor

salomonszegel
scheerling
sedum
sierrabarber
sierwinde
Sint-janskruid
Slangenwortel
Sneeuwbal (wollige)
Sneeuwbes
Sneeuwkllokje Leuojum
stinkende gouwe
suikerbiet

tabak/tabaksplant
tanacetum vulgare

taxus

thuja (conifeer)

tomaat
tranend hartje
tulp

tomaat

ui

varens
venijnboom
vingerhoedskruid
viburnum opulus
vincetoxicum
viscum
vlas
voederbiet (blad en koppen)
vogelkers
vogellijm (mistletoe/maretak)
vogelmelk
vogelwikke

waterscheerling
wingerd
wisteria
wolfskers

wolfsmelk
wonderboom

wingerd

zevenboom
zuidenwind lelie
zwarte nachtschade

Let verder goed op met kuilgras (wat niet goed is, maar ezels wel heerlijk vinden)

Zeer kort geknipt of gemaaid gras .

Ezels kauwen niet voldoende, en zullen proppen vormen in hun spijsverteringskanaal.

Met alle gevolgen van dien!

Aanvullingen en reacties op deze lijst? Je helpt een ieder, door je reactie op te sturen met behulp van het contactformulier. Dank je!